

No 34.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sob. św. Eulalii P.
Niedz. św. Jana K. M.
Pon. św. Walentego K.
Wt. św. Faustyna B.
Sr. św. Julianny M.
Czw. św. Patrycjusza B.
Piąt. św. Symeona B.

Wschód słońca: godz. 7 u. 26
Zachód słońca: godz. 5 m. 04
Dług. dnia: godz. 9 m. 38

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:
Rocznie rb. 6 k.
Półrocznie " 3 "
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięcznie " " 50

Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przeżytką pocztową:
Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:
Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,
ul. Przejazd № 8.
Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sobota, dnia 12 lutego 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza № 23; w Pabianicach u p. Teodora Minke;
w Zgierzu, w aptece p. Patka; w Tomaszowie u p. Teodora Hilla.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” na 1-szej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparalowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Wystrzegać się podrabiań!

PUDER IRIS

2714-6

Naśladowców sądownie ścigać będziemy.

MARKA FABRYCZNA

SUBTELNY HYGIENICZNY
NIEDOSTRZEGALNIE PRZYLEGAJĄCY
BEZWZGLĘDNIE NIESZKODLIWY

PERFUMERYA • IRIS • H. LACHS i S-ka skład fabr. Przejazd 1.

DYREKCYJA

Drugiego Rosyjskiego Towarzystwa Ubezpieczeń

zainicjowanego w 1895 r.

podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że utworzyło

W WARSZAWIE

Główną Reprezentację na Królestwo Polskie

pod kierownictwem

Inspektorów Towarzystwa pp. Witolda TREPKI
i Hermana GOLDMANA.

Biuro Głównej Reprezentacji mieścić się będzie w Warszawie, przy ulicy Widok
№ 10 i zostanie otwarte dnia 1/14 lutego r. b.

Telefon № 9382.

Adres telegraficzny „WTORIS”

393

Znakomity środek odżywczy

KEFIR K. ŻYCKIEGO

poleca

apteka W. DAN ELECKIEGO.

Łódź, Piotrkowska № 130, tel. 12 93.

423r

Hemoroidy są chronicznym zjawiskiem chorobowym, wzmagającym się od czasu do czasu, a powodowanym złym obiegem krwi skutkiem nieregularnego stolca. Naturalna woda gorzka Franciszka Józefa, zażywana codziennie naczczo w ilości pół do całej lampki od wina, sprowadza w wielu wypadkach zupełne wyzdrowienie, a w każdym razie polepszenie. Wybitne opinie lekarzy. Znaną oddawna wodę gorzką „Franciszka Józefa” nabywać można w aptekach, składach aptecznych i zakładach wód mineralnych.

400-1

Kłopoty hr. Aehrenthala.

Minister spraw zagranicznych Austro-Węgier, hr. Aehrenthal, po raz wtóry znalazł się w kłopotliwym położeniu.

Terazniejsze kłopoty hr. Aehrenthala są

również podwójne: zewnętrzne i wewnętrzne. Zewnętrzne wyniknęły z natury stosunku Rosyi do Austro-Węgier na tle aneksyi. Rosya się pogniewała na Austro-Węgry. Zaczęła gniew pokazywać ostentacyjnie. Posunęła się aż do groźby pod formą zjazdu w Racconigi i zabiegów, by stworzyć na Bałkanach federację antyaustriacką. Teraz przecież nagle przyjaciele Rosyi zaczęli wywierać nacisk na gabinet wiedeński, by podał Rosyi rękę do zgody i gwarantował jej „status quo” w całej Europie wschodniej, bez względu na to, co zajdzie w układzie stosunków międzynarodowych. Dawano do zrozumienia, że owe gwarancje stały się potrzebnymi od chwili, gdy zaczęły krążyć po Europie pogłoski o wrogich zamiarach Austro-Węgier względem Rosyi na wypadek nowego starcia na Dalekim Wschodzie. Nawet najściślejszy przyjaciel Austro-Węgier, Niemcy, oficjalnie doradzały, a raczej domagały się wręcz takich gwarancji.

Równocześnie prasa rosyjska zaczęła grać melodyę, jak gdyby to Rosya robiła laskę Austro-Węgrom, przyjmując od nich zapewnienia, że „status quo” nie ulegnie zmianom. Taka taktyka prasy rosyjskiej musiała doprowadzić do nieporozumień, a więc do nowych kłopotów dla kierującego ministrem. Hrabia Aehrenthal był zniewolony i w tym wypadku zaprotestować energicznie przeciwko przedstawianiu Austro-Węgier jako państwa, które potrzebuje pokoju i zgody za każdą cenę, choćby nawet za cenę upoko-

rzeń. Posypały się w Wiedniu zaprzeczenia, odzwierciadlające prawdziwy stan rzeczy. Zaprzeczenia, bardzo niedogodne dla gabinetów, zaprzyjaźnionych z Rosją.

Równocześnie w samym Wiedniu ozwały się przeciwko hr. Aehrenthalowi zarzuty, że udzielił wywiadu Wesselickiemu, korespondentowi dziennika „Nowoje Wremia”. Dostało się przy tej sposobności panu Wesselickiemu, lecz głównie bito w ministra za to, że prawil zbyt gorące komplementy pod adresem Rosyi. Pocziwe dusze nie rozumieją, że jeszcze dzisiaj jedna z głównych zasad kunsztu dyplomatycznego polega na prawnieniu duserów przeciwnikowi, by stworzyć wobec świata pozór jego winy, jeżeli później dojdzie do zatargu zbrojnego.

Wreszcie bardzo znamienny jest artykuł wstępny w „Neues Wiener Journalu”, protestujący silnie z pomocą szczęśliwie dobranych argumentów przeciwko zawieraniu z Rosją jakiegokolwiek układów w rodzaju porozumienia w Mürzstegu z 1903 roku. To porozumienie było — zdaniem „Neues Wiener Journalu” — podwójnym błędem. Raz dlatego, że związało ręce Austro-Węgrom podczas wojny japońskiej. Skoro bowiem układ się zawarło, trzeba było go dotrzymać. I skutkiem tego monarchia Habsburska zmieniła się w latach 1904—1905 na lojalnego sztyd-wacha, pilnującego wiernie interesów rosyjskich na Bałkanie, zamiast użyć sposobności — gdyby nie było układu — na utrwalenie swoich własnych wpływów.

Jakże się Rosya odwdzięczyła Austro-Węgrom za wierne służby? W ten sposób, że rozwinęła zacieklej kampanię dyplomatyczną przeciwko aneksyi Bośni i Hercegowiny, kampanię, która o mały włos nie doprowadziła do krwawej wojny. „Neues Wiener Journal” wzywa hr. Aehrenthala, by nie wiązał sobie rąk i nie powtarzał omyłki z przed laty siedmiu.

Wszystko to poucza, że obecne kłopoty hr. Aehrenthala są cięższe, aniżeli przeszłoroczne. Przed rokiem sytuacja była jasną: wiadano, o co chodzi i do czego każda ze stron dąży. Wystarczyło zachować zimną krew, nakazać zbrojenia, nie pozwolić się zstraszyć i wpoić w przeciwnika przekonanie, że w pewnym danym momencie karabiny grać zaczną.

Teraz sytuacja jest bardziej zawikłana, bo niejasną dla postromnych. Hr. Aehrenthal

nie może odsłaniać swoich planów ostatecznych. Musi je maskować subtelными posunięciami na szachownicy politycznej, maskować przed przeciwnikami, sprzymierzeńcami, a nawet przed własnymi współobywatelami.

W takim położeniu znajdował się Bismarck przed 1866 r. i przed 1870 r. Dopiero później nauczono się rozumieć pewne czyny, w danym czasie niepojęte, krytykowane, wyszydzane.

Słowacki w Tatrach.

W gazetach krakowskich czytamy:

„Wchodzi znowu na porządek dzienny sprawa sprowadzenia do kraju zwłok Słowackiego. Wiadomo, że miała ona być przeprowadzona jeszcze w jesieni ubiegłego roku i że utknęła o trudności ze strony ks. biskupa krakowskiego Puzyny, który odmówił Słowackiemu gościny w podziemiach katedry na Wawelu. Komitet sprowadzenia zwłok, na którego czele stoi marszałek kraju, hr. St. Badeni, znalazł się wówczas w rozterce, co począć wobec tej niespodziewanej przeszkody. Gorętsi chcieli składać mandaty i «odwołać się do narodu,» spokojniejsi, a do tych należał w pierwszym rzędzie przewodniczący komitetu, radzili czekać, w nadziei, że ks. biskup zmieni może z czasem swą bezwzględna decyzję. Nadzieja ta nie spełniła się przecież.

Z końcem ubiegłego roku udał się prezydent miasta Krakowa, dr. Leo, do ks. biskupa Puzyny z ponowną prośbą o pozwolenie na pochowanie Słowackiego na Wawelu. Ks. biskup i tym razem oświadczył, że takiego pozwolenia nie da. Na razie zatem starania w tym kierunku należy uważać za skończone, a sprawę złożenia prochów Słowackiego na Wawelu, jeśli nie za upadłą, to za nieaktualną na dłuższy przeciąg czasu.

W takim momencie grono pisarzy i artystów, wśród których znajdują się: St. Żeromski, Kasprowicz, Sieroszewski, Orzeszkowa, Konopnicka, wznawiają dawną myśl pochowania Słowackiego w Tatrach. Idea ta była swego czasu szeroko omawiana, oświadczyli się za nią ludzie znakomici w narodzie, między innymi Sienkiewicz.

Jest w Tatrach, nad Czarnym Stawem, granitowa turnia, która w połowie swej wysokości, 200 metrów nad jeziorem, ma wielką czelusę, ręką

samej przyrody wydrążoną, jakby stworzoną na to, aby w niej sarkofag umieścić. Tu miałby być Słowacki pochowany. W naturalnej tej kaplicy możnaby, podług odpowiedniego projektu artystów, wykuc w granicie katakumbę, w niej również granitowy sarkofag, następnie otwór zamknąć kratą brązową lub żelazną, a do całego grobowca wyciosać monumentalne schody.

Wszystko to mogłoby być dziełem paru miesięcy. Przywiezione do Krakowa zwłoki poety mogłyby być na krótki czas wystawione na jakimś olbrzymim katafalku w barbakanie bramy Floryańskiej, a stąd, po odebraniu uroczystego hołdu od narodu, przeniesione do samotnego grobowca w Tatrach.

Tę myśl, wznawioną obecnie i uzupełnioną konkretnymi szczegółami, uważać należy za szczęśliwszą, niż projekt wzniesienia mauzoleum „trzech wieszczów“ na dziedzińcu wzgórza wawelskiego. Nie mówiąc o tem, że byłby jakiś fałszywy ton w usunięciu zwłok Mickiewicza z grobów królewskich, z którymi zespoliła się już od tylu lat wyobraźnia narodu, nie mówiąc o tem, że mauzoleum takie musiałoby być arcydziełem architektury, a zachodziłaby poważna obawa, czy zdobyłaby się na nie współczesna architektura polska, w grę wchodziłby tu jeszcze wzgląd na stosunek tej budowli do całości wawelskiego wzgórza. Obszar tego wzgórza, poza niewielką przestronią, zajętą przez pałac Zygmunta, jest pusty, lub zapełniony budynkami, które, prędzej, lub później, będą musiały zniknąć. Zabudowanie olbrzymiego obszaru przerwał bieg historii. Dokończy go kiedyś przyszłość.

Wzgórze wawelskie, ze swoją nieporównanie wspaniałą sylwetą, to miejsce jedyne w Polsce, przeznaczone, aby się spiętrzyły na niem arcydzieła polskiego budownictwa i połączyły się w całość, którąby się stała nieśmiertelnym pomnikiem narodowego geniuszu. Dokoła tej wizji przyszłości snuły się marzenia St. Wyspiańskiego, a snuły się realnie, wykreślając dokładny plan zabudowania całej góry Wawelu. Lecz są to rzeczy odległe, przesłania je mgła lat całych i całych pokoleń. To tylko przyjąć trzeba za pewnik, że życie przyszłe na królewskim wzgórzu, życie, wyrażone szeregiem pomnikowych budowli, będzie musiało zakwitnąć podług planu, dokładnie naprzód obmyślonemu. Wtargnął w dzisiejszą pustkę z mauzoleum, choćby najpiękniejszym, znaczyłoby to rozbieg ów plan z góry.

Dlatego, nie mogąc dziś wejść z prochami Słowackiego do podziemi katedry, należy albo

czekać na pomyślniejsze warunki, albo zrealizować projekt grobowca w Tatrach. Przeciwni ostatniemu nie przemawiają ani względy ideowe—opinia największych pisarzy w Polsce usuwa chyba dostatecznie wszelkie w tym kierunku wątpliwości—ani tem mniej trudność praktycznego wykonania. Wielki wiec, który w tej sprawie ma być zwołany w Krakowie, rozstrzygnie może ostatecznie długo wlokącą się kwestyę“.

A rozstrzygnąć ją winien w jednym tylko kierunku.

Zwłoki Słowackiego złożone być muszą na wieczny już spoczynek tylko na Wawelu, albowiem jest to jedyne godne miejsce dla twórcy „Króla Ducha“, dla tego mocarza, co utwory swoje przyoblekł w szaty usiane najcenniejszymi klejnotami ojczystego języka, przedziwnie giętkiego pod jego piórem.

Starzec ustąpi przecież kiedyś miejsca na krakowskim tronie biskupim temu, kto inaczej rzecz osądzi i dla Słowackiego na oścież otworzy bramy Wawelu, tego panteonu historycznych naszych pamiątek i wielkości. Za dowód tego, że niecałe duchowieństwo polskie solidaryzuje się z kardynałem Puzyną, służy przepiękna odezwa arcybiskupa lwowskiego, obrządku ormiańskiego, ks. Teodorowicza i głosy wielu innych światłych kapłanów.

Do grobu Tego, który w natchnieniu proroczym rzekł, że duch jego dopóty między nami tulać się będzie, dopóki zwykłych zjadaczy chleba w aniołów nie przemieni, podążyć zapragną miliony.

Niewolno więc zwłok Jego, drogocennej relikwii narodowej, chować w głąb Tatr, bodajby w najpoetyczniejszym otoczeniu. Spoczywać one muszą tam, dokąd zwracają się myśli i serca całego narodu polskiego. (Red. „Rozwoju“).

TEATR.

„Król Ryszard III“, tragedia W. Szekspira.

Z dziesięciu dramatów historycznych, obejmujących parowiekowy cykl dziejów angielskich od Jana bez ziemi aż do Henryka VIII, do najwybitniejszych należy napisany w r. 1594 „Król Ryszard III“, wystawiony wczoraj po raz pierw-

KRONIKA TYGODNIOWA.

Odczyty.—Czytanki i baliki dziecięce.—Komisya szkolna.—Budżet.—Walka z nauczycielami i nauczycielkami elementarnymi.—Skargi.—Teatr dla uczniów.—Brylantowe panie.—Menzerya.

Odczyty i czytanki w ubiegłym kwartale nie cieszyły się zbyt częstą frekwencją. Choć cena na te wykłady była nadzwyczaj tania, bo sięgała zaledwie 10 groszy, a tematy żywotne i w dodatku urozmaicone obrazami świetlanymi, rzucanymi na ekran, Zarząd „Wiedzy“ nie przyciągnął licznych słuchaczy, bo wśród nietylko najszerszych warstw, ale nawet inteligentniejszych słuchaczy nastąpił czas lenistwa, zniechęcenia.

Mamusi, zamiast wysyłać swoje dzieci z 4-ma groszami na czytanki, lub z niewiele większą sumą na pokazy specjalnie urządzone w kinematografach, wołały stroić w batystowe sukieneczki i wysyłać na bale młodzieży szkolnej.

Dotąd bale te były urządzone wyłącznie tylko dla młodzieży, dziś i na tem polu znajdujemy postęp.

Na jednym z takich publicznych balików zastaliśmy teatr może nie w komplecie, ale dosyć dobrze reprezentowany.

Nic dziwnego. Wszakże dyrektor był łaskaw urządzenie przedstawienia dla młodzieży, które nawiązały stosunki.

Postaram się wytłumaczyć i to zjawisko, tymczasem zaznaczę, że nawiązał się stosunek między szkołą i teatrem.

Rzecz jasna: — to szkoła wiedzy, tamto — szkoła życia...

Dobry żołnierz zawsze do boju gotów... Nic więc dziwnego, że hołdując swoim hasłem, szkole

życia, panowie aktorzy zastosowali własny pogląd do 15-letnich podlotków, bezgorsetowych, tym razem aplikując tylko lekkie skubnięcia.

Inaczej przecież być nie mógł! Aktor—to człowiek „nadzwyczajny“, to nie zwykła hołota. On, jak każdy „artysta“, potrzebuje „wrażenia“, jemu wszystko winno być na usługi... On ma prawo deptać i pluć na wszystko, co wieki uświęciły, bez tego nie miałby natchnienia, nie odtworzyłby prawdy, nie mógłby być wielkim... Więc jak ślimak ze swojej skorupy wysliznąwszy się, poszukuje terenów.

Evviva Partel!

I skarżą się rodzice, których dzieci o tyle dobrze są wychowane, że przed nimi nie mają sekretu, na takie postępowanie artysty, szukając zarazem rady...

I cóż za rada na to być może?

Wszędzie spotkać można człowieka, który znaleźć się nie potrafi, dla którego cały świat jest po to, aby służył ku zaszczepianiu jego zgaiłych zadowolnień; ale rodzice dbać o to powinni, żeby ich dzieci jaknajmniej stykały się z podobnymi indywidualiami.

Balików dziecięcych, jak już niejednokrotnie pisaaliśmy w kronikach, nie uznajemy za rzecz odpowiednią.

Przedczesne rozwijanie w tym kierunku młodych instynktów dziecięcych, nie może później w ciężkich warunkach bytu odbić się pomyślnie w życiu, tem więcej, gdy na tych balikach uprawiają się najróżnorodniejsze doświadczenia i sporty.

Jeżeli już rodzice chcą zrobić swoim dzieciom przyjemność, to najstosowniej byłoby urządzać zabawy takie u siebie w domu, gdzie można mieć wszystko na oku.

Zato trzeba kenięcie dzieci przyzwyczajając do pewnych, poważniejszych prac i pojęć, do rzeczywistego życia.

Ala co można osiągnąć od mamy, która

w karnawale gościem była w domu. Przewraca oczy cały dzień i płacze, jaką to karierę robiła, wychodząc za człowieka, zarabiającego rocznie zaledwie 2,000 rubli, kiedy mąż jej koleżanki ma 15,000 rocznego dochodu.

Wszystko liczy się u nas tylko na gotówkę, jakgdyby ona była jedynym czynniakiem w życiu. Pewnie, jeśli ktoś żyje dlatego tylko—aby użyć, to dla niego inne hasła nie istnieją.

Zabawa, strój, pokazanie się... oto cele, które przygluszają godność człowieka. Nasze, polskie społeczeństwo powinno się z tego otrząsnąć stanowczo i wytknąć jasno drogę wiodącą do celu.

Wszędzie ku temu jest jeden system, który i w Łodzi da się zastosować jaknajbardziej. Trzeba ograniczyć swoje wydatki, trzeba żyć skromnie, nie chorować na panów, jeśli się nie ma nic w kieszeni.

My tu jesteśmy na dorobku, my musimy wydierać grosz po groszu, by porastać w pierze. Inaczej całe życie będziemy jakby niewolnikami. Oszczędność nasza musi się rozpocząć od kuchni, a skończyć na salonach. Nie żądam tego, abyśmy ograniczyli jedzenie, ale żeby to jedzenie było proste i pożywe.

Nie jedwabie dla naszych pań, nie aksamity, ale bawełna lub wełna. Lepiej, niech nasze żony i córki mają w kasecie złożone kilkaset rubli, niż ulokowane te pieniądze w „szmatach“, bo wtedy, gdy ten koń roboczy — mąż — zachoruje lub umrze, pozostanie grosz, z którym choć cośkolwiek rozpocząć będzie można, a nie uciekać się do żebrania.

Zdaje się, że to, co wyżej powiedziałem, aż nadto świadczy o ciężkich warunkach bytu, a tymczasem, gdy spójrzymy na te baliki dziecięce, na te postrojone laleczki, na tych młodych filozofów, wykładających swoim koleżankom o rodzajach platonicznej, namiętnej lub marzycielskiej miłości,

szy na scenie polskiej w Łodzi. Utwór ten celuje przede wszystkim, obok ścisłości historycznej, genialne przeprowadzenie charakterów i psychologiczne ich uzasadnienie w całym przebiegu akcji, tudzież konsekwencya czynów spełnianych przez osoby wprowadzone na scenę.

Ryszard III, zwany inaczej Garbatym, najmłodszy syn Ryszarda, księcia Yorku, panował w Anglii od r. 1483 do 1485, usunawszy od tronu swego synowca Edwarda V, za którego, jako małoletniego, sprawował regencyę. Był to człowiek niesłychanie zdolny, ale chciwy władzy, chytry, przebiegły i na wszystko gotowy. Panowanie jego, aczkolwiek krótkie, było pasmem krwawych tyrańskich czynów i bezprawia. Dla umocnienia się na tronie, ogłosiwszy synów Edwarda IV i starszych swych braci za dzieci nieprawego łoża, kazał zamordować swych synowców podstępnie, jak przedtem zamordował swego brata ks. Clarensu, by nie zawadzał mu na drodze do tronu. Te zbrodnie i okrucieństwa Ryszarda III obrzuciły przeciw niemu nawet najwierniejszych jego zwolenników, którzy połączyli się z hr. Richmondem Tudorem, pretendentem do tronu angielskiego.

W bitwie pod Bosforth dnia 22 sierpnia 1485 r. Ryszard III, opuszczony od swoich, poległ wśród zgiełku bojowego.

Szekspir w tragedji swojej uposażył Ryszarda III we wszystkie te cechy charakteru, jakie przekazała historia, a rozwinął je wprost genialnie w szeregu scen pełnych siły i życia. Na naszej scenie trudna ta i niezwykle pracowita rola, o rozległej skali najrozmaitszych uczuć, spoczęła na barkach p. Jaracza, którego talent sceniczny znalazł tu pole do rzetelnego popisu.

Już od pierwszych scen utalentowany ten artysta uderzył w ton właściwy, potęgując stopniowo wrażenie i siłę gry, która w punktach kulminacyjnych sięgała do wyżyn sztuki. Zgodnie z intencjami Szekspira, p. Jaracz uczynił Ryszarda III wyniosłym zbrodniarzem, nie liczącym się z niczem obłudnikiem, gdy był ostatnim w szeregach pretendentów do tronu — a krwawym tyranem na tronie. Była to przytem gra niezwykle subtelna i opracowana nader drobiazgowo.

Dyrekcji naszego teatru należy się szczególnejsze uznanie za iście wspaniałe wystawienie tej tragedji pod każdym względem. Stylowe kostiumy, dekoracje, meble, rekwizyta, zbroje i broń nie pozostawiały nie do życzenia i mogły z powodzeniem walczyć o lepsze nawet z pierwszorzędną stołeczną sceną. Reżyserja również spełniła swoje. Tragedja świetnie uscenizowana i znakomicie wyuczona, szła prawie bez suflera,

to jakąż przyszłość nam się przedstawia?

Czy w ten sposób bawiac młodzież, urabiacie z niej spiżowe postacie? Chyba, że nie.

Wyraza z tego przedziej pokolenie lekkie, które lada wiatr po polu rozmiecie, jak niteczki dmuchawca...

To też mniej balów, mniej zabaw, mniej łaż ze strony pań i pań, że mąż lub ojciec, harpagon, na suknię balową dać nie chce, a więcej zadań poważnych.

Karnawał był krótki, bawiono się jednak w nim do upadłego. Bogu dzięki, skończył się.

Zamiast na baliki, wysyłajcie teraz dzieci na odczyty i tam, gdzie naprawdę ucą je i otwierają oczy na zadania życia.

Jeżeli w domu jest mama, co płacze i wzdycha, bawi się i spazmuje z powodu braku nowego kapelusza, to niechże przynajmniej ojciec będzie mądrzejszy i wysła dzieci na czytanki i pogadanki — a broń Boże do istniejącej menażeryi, której właściciel robi afronty szkolom.

Otóż jeden z nauczycieli opowiadał nam, że zwrócił się do nich właściciel istniejącej w Łodzi menażeryi z propozycją, aby młodzież uczęszczała do jego budy, podając cenę 20 kopiejek przy 100 odwiedzających, a 25 kop. przy mniejszej liczbie.

Dwie partie uczniów tej szkoły wynosiły razem 176 uczniów, na tej zasadzie wykupiono raz bilety po 20 kop i drugi raz zażądano tych samych.

Wtedy ów właściciel menażeryi wpadł w taki gniew, że zwymysłał przybyłych najfordynarniej, zamiast wprost zażądać zapłaty za 24 ch uczniów więcej.

Naród nasz powinien mieć poczucie godności i za taki postępek, wyrządzony przez przyjezdnego kulturtregera naszej młodzieży, ukarać od-

równo, w odpowiednim tempie i nader składnie.

Z dużej obsady wyróżnili się szczególnie p. Bończa w wybornie przeprowadzonej roli króla Edwarda IV, pani Kosmowska w roli księżnej Yorku, matki króla Edwarda IV i panna Jadwi-Czechowska w roli lady Anny, wdowy po Edwardzie księciu Walii.

Natomiast pani Jankowska ani w dykcji, ani w geście nie była odpowiednią w roli Małgorzaty, wdowy po królu Henryku VI, to też nie wywarła tego wrażenia, jakie wyrzec powinna była ta nieszczęśliwa, do obłędu nieomal doprowadzona królowa, której wydarto wszystko, cokolwiek ukochała na ziemi i z wyżyn tronu zepchnięto w otchań rozpaczy.

Księżę Clarens w interpretacji p. Borowskiego byłby wyszedł o wiele plastyczniej i nierównie większe wywarł wrażenie, gdyby artysta ten umiarkował swój temperament, zbyt skłonny do przesady i umiejętniej szafował głosem, bez potrzeby przechodzącym niekiedy w krzyk.

W miarę bohaterskim i pełnym szlachetnego zapału był p. Nowakowski w roli hr. Richmonda, później króla Henryka VII.

St. Łapiński.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Radzyna. Jutro Jordana. W poniedziałek Niemiry.

TEATR POLSKI (Ceglana 63). Dziś „Wicek i Wacek”, komedia Z. Przybylskiego, przedstawienie dla młodzieży szkolnej, po cenach najniższych. Początek o godz. 3 i pół po poł.

— Dziś „Ryszard III”, tragedia Szekspira. (Po raz drugi). Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

— Jutro „Karykatury”, sztuka Kisielewskiego. (Przedstawienie popularne, po cenach najniższych). Początek o godzinie 3 po południu.

— Jutro „Ryszard III”. Początek o godzinie 8 minut 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś (w lokalu Stow. techników, Piotrkowska 260) o godz. 8 i pół wieczorem, ogólne zebranie członków Komitetu organizacyjnego Tow. „Teatr polski w Łodzi”.

— Dziś (w jadalni fabr. akc. Tow. Poznańskiego, Ogrodowa 18) o godz. 7 wieczorem, ogólne roczne zebranie członków Stow. wzajemnej pomocy pogrzebowej w m. Łodzi (Ogrodowa 28)

— Dziś (w lokalu własnym, Piotrkowska 145), o godz. 8 wieczorem, posiedzenie zarządu Tow. opieki nad drzewostanem.

— Dziś (w lokalu, Mikołajewska 29) o godz. 8 wieczorem, ogólne zebranie Tow. zwolenników sportu.

— Jutro (w lokalu Millera, Mikołajewska 40) o g. 10 rano, ogólne zebranie członków Stow. odlewników.

— Jutro (w lokalu, Rokietńska nr. 15 m. 15) o godz. 2 po poł., zebranie członków Stow. spożywczego „Siła V”.

ODCZYTY. Dziś w sali Tow. krzewienia oświaty

powiednio. Bo jakkolwiek ten lub ów zarzut możemy zrobić po przyjacielsku naszej najmłodszej generacji, to jednak nie pozwolimy jej ubliżyć w sposób ordynarny przybysiom. Spodziewamy się więc, że nasze słowa nie przebrzmiają bez odgłosu.

Czy p. Zelwerowicz nada przedstawieniom dla młodzieży więcej popularny charakter — zobaczymy. Zdaje się, że to jednak uczyni.

Potrochu była dotąd wina reżyserji. Wybierano sztuki za trudne, za ciężkie.

Ażeby coś wprowadzić w życie, niezbędna jest systematyczność i wytrwałość. U nas zaczęto to na wielką skalę. Trzeba było przede wszystkim wprowadzić wolno te przedstawienia, dając dwa razy na miesiąc, czyli co drugą sobotę, jak to dziś uczyniono. Bilety na takie przedstawienie wówczas byłyby zamawiane wcześniej.

Myśl p. Zelwerowicza zasługuje ze wszech miar na poparcie i niezawodnie w przyszłości wyda piękny plon.

Wypada jednak przestrzec, aby przedstawienia uczniowskie nie zamieniły się na widowiska dla zamożnych klas naszego grodu. Wiadomo, że dyrektor obniżył znacznie ceny tych widowisk dla młodzieży.

Owóż zdarzało się tak, że łoże pozajmowały panie przybrane w szuby aksamitne, z udekorowanymi aż po paznokcie palcami pierścieniami brylantowymi.

Było to więc korzystanie z cen najniższych przez osoby, którym się to nie należało. Robiono to z uszczerbkiem dla teatru i dlatego na przyszłość trzeba było zastrzedz, że przedstawienia te są wyłącznie robione dla młodzieży, przelożonych, nauczycielek i nauczycieli. Jeżeli rodzina

(Zawadzka 17) o godz. 3 po poł., dr. fil. B. Heyman wygłosi odczyt „O planetach”.

— Jutro (w lokalu, ul. Spacerowa nr. 21) o godz. 4 po poł., p. Fr. Rudnicka wygłosi odczyt o „Królu-Duchu” Słowackiego.

— Jutro (w lokalu, Nowy Rynek nr. 6) o godz. 4 i pół po poł., p. Gustaw Baumfeld wygłosi odczyt p. t. „Idealizacja literatury polskiej”.

CZYTANIA DLA DOROSŁYCH Jutro (w sali jad. fabryki Poznańskiego, Ogrodowa 18) o g. 4 i pół po południu „Za chlebem”.

— Jutro (w sali Geyera, Piotrkowska nr. 289) o godz. 4 i pół po poł., „Obrona Częstochowy” część II.

— Jutro (w sali na Zarzewiu), o g. 5 po poł., „Królowa Niebios”.

LUTNIA. Jutro (w lokalu własnym, Piotrkowska nr. 108) wieczór dramatyczny Tow. śpiewaczego „Lutnia” ku uczczeniu pamięci Zyg. Przybylskiego, dla członków i wprowadzonych gości. Początek o godz. 8 wieczorem.

LIRA. Dziś (w lokalu własnym Mikołajewska nr. 11) wieczornica p. n. „Śledź” dla członków Towarzystwa śpiewaczego „Lira”, oraz pokrewnych stowarzyszeń. Początek o godzinie 8 wieczorem.

KONCERT RAUT. Dziś (w sali Koncertowej, ul. Dzielna) koncert raut na kolonie letnie wyzn. moź.

KONCERT. W poniedziałek (w teatrze Wielkim, Konstantynowska 16) koncert warszawskiej orkiestry symfonicznej pod dyr. Grzegorza Fitelberga. Początek o godz. 8 i pół wieczorem.

ZE STRAZY. Dziś o godzinie 7 i pół wieczorem ćwiczenia sygnałowe I oddziału Łódzkiej straży ogniowej ochotniczej w domu rekwizytowym III oddziału.

KRONIKA.

(—) **Bar Ojca św.** Korona ze złota i diamentów, ofiarowana przez Ojca św. Matce Boskiej Częstochowskiej, jest już gotowa. Wartość jej wynosi 100,000 franków. Korona doręczona będzie niebawem dla przewiezienia do Częstochowy delegatom, mianowanym i przysłanym tutaj przez biskupa kujawsko-kaliskiego, ks. Zdzitowieckiego, oraz generała paulinów, o. Rejmana.

(s) **Z dobroczynności.** Wczoraj w przytulku starców i kalek odbyło się posiedzenie zarządu Towarzystwa przeciwzembraczego łącznie z komitetem przytulku noclegowego pod przewodnictwem ks. J. Albrechta.

Ponieważ stwierdzono, iż jedną z ważniejszych przeszkód tamującą rozwój działalności Towarzystwa przeciwzembraczego, jest wydatkowanie znacznej (500 rb.) kwoty corocznie na najem lokalu dla sal zarobnych i placu na odpadki, przeto postanowiono zbudować dom własny. Po naradzie zarządu Towarzystwa z komitetem przytulku noclegowego, postanowiono zbudować dom

zechce być obecna, musi za miejsce zapłacić tak, jak na przedstawienie popołudniowe.

Spodziewamy się, że w ten sposób załatwi się kwestya widowisk dla młodzieży.

Komisja szkolna polska w prawdziwym jest kłopotcie. Fundusze szkolne napływają dosyć słabo. Chociaż budżet ułożono w ten sposób, że wydatki zupełnie pokrywa, mimo to pieniędzy w kasie brak. Tymczasem dyrekcja naukowa napiera na komisję szkolną, aby zrównała w wynagrodzeniu starsze nauczycielki ze starszymi nauczycielami.

Komisja opiera się temu na tych zasadach, że nauczyciel ma rodzinę do wyżywienia, nauczycielki, zwłaszcza w Łodzi, przeważnie są zamężne, a mężowie ich zajmują osobne posady; nauczycielki zaś panny nie mają tych zobowiązań, co nauczyciele.

W Czechach macierz szkolna nie zatwierdza nauczycielek mężatek, uważając, że żona i tak ma dosyć w domu roboty, iżby mogła czas wolny znaleźć na szkołę. Nauczycielka, wychodząca zamaż, traci tam posadę.

Wobec takiego stanu rzeczy, w przybliżeniu praca nauczycielki w Czechach równa się pracy nauczyciela.

Praca mężatki, a w dodatku matki dzieciom, trudno, aby mogła być zrównana z pracą mężatki, zwłaszcza w pewnych sytuacjach.

Złą byłaby matka kobieta, któraby nie myślała o dzieciach... a zła matka nie może być uczciwą nauczycielką.

Oto prawdopodobnie powody, prócz wyżej już wyluszczonej, dla których tamtejsza komisja szkolna nie przyjęła projektu zrównania płacy nauczycielkom z nauczycielami.

na placu przytulku noclegowego przy ulicy Cmentarnej № 10, w którym na dole mają się mieścić kąpiele dla osób nocujących w przytulku noclegowym i biedniejszej ludności okolicznej, a na górze sale zarobne Towarzystwa przeciwzbrocznego.

Pozostaje znowu na przeszkodzie sprawa niedostateczności funduszy tak w Towarzystwie przeciwzbrocznym jak i komitecie przytulku noclegowego, skutkiem czego nie mogą te Towarzystwa rozwijać działalności, a teraz nie będą mogły wzniesić takich budynków, jakie byłyby odpowiednie dla tak wielkiego miasta jak Łódź.

Wypadnie zapewne Towarzystwom zwrócić się do ofiarności publicznej i jeżeli ich usiłowania nie znajdą poparcia ze strony osób współczujących niedoli bliźniego, to budowle będą bardzo skromnych rozmiarów. Sprawa ta dotyczy i miasta, więc powinienby i magistrat dopomóc.

(x) **Na intencję spółki komandytowej** dnia 14 b. m. jako w trzecią rocznicę otwarcia sklepu spółki przy Placu Kościelnym № 4, odprawione będzie o godzinie 9 rano nabożeństwo w kościele Wniebowzięcia N. Maryi Panny.

(x) **Zebrań członków Stowarzyszenia** spożywczego „Siła V“, odbędzie się dnia 13 lutego 1910 r. o g. 2 po poł., przy ul. Rokicińskiej 15, miesz. 15.

Porządek dzienny obejmuje: sprawozdanie za rok 1909, wybór zarządu, wolne wnioski. W razie nieprzybycia odpowiedniej liczby członków następne zebranie odbędzie się dnia 20-go lutego 1910 r. i będzie prawomocne bez względu na liczbę przybyłych.

(a) **Z Tow. opieki nad dziećmi.** Wczoraj odbyło się w lokalu przy ul. Miłsza № 16, posiedzenie zarządu Towarzystwa opieki nad dziećmi, pod przewodnictwem prezesa p. Konstantego Mogilnickiego.

Przyjęto do wiadomości, że Towarzystwo „Harmonia“, udzieliło bezpłatnie lokalu swego (Południowa 36), na zebranie ogólne w dniu 17 bież. miesiąca.

Sporządzono listę kandydatów do przyszłego zarządu.

Na skutek podjętych starań, apteka p. Bartoszewskiego, zgodziła się na wydawanie lekarstw z rabatem 50 proc.

W celu gromadzenia funduszy z drobnych ofiar, postanowiono zaprowadzić skarbnikę z napisem: „Towarzystwo opieki nad dziećmi“ i umieścić je w różnych sklepach i instytucjach w miejscach widocznych.

Członek zarządu pastor Gundlach zakomunikował, że komitet budowy własnego gmachu podjął starania, aby pozyskać plac na rogu ulic Radwańskiej i Pańskiej od sukcesorów L. Gejara.

(x) **Trzecie łódzkie T-wo wzajemnego kredytu** zawiadamia nas okólnikiem, że się ukonstytuowało w dniu 25 stycznia b. r., tego dnia bowiem zebranie ogólne powołało do rady pp. J. Woydysławskiego (prezesa), Ottona Bernhardta, T. Bielerę, Stanisława Dobranickiego (adv. przys.), S. Gutmanna, Siegfrieda Landego, A. I. Salomonicza i Stanisława Stegmana; do zarządu pp. Ch. A. Trunka (prezesa), P. Lichtenberga i Salomona Heimana (dyrektorów).

Zakres działania T-wa obejmuje wszelkie operacje bankowe.

(x) **T. K. O.** Przypominamy, że dziś o godzinie 3 po południu w sali przy ulicy Zawadzkiej № 17, dr. fil. Bol. Heyman wygłosi odczyt „O planetach“; jutro o godzinie 4 po południu p. F. Rudnicka (w lokalu prac. handl., Spacerowa 21) „O Królu-Duchu“ Słowackiego.

(x) **Ze Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich.** Dnia 13 b. m., w niedzielę o godzinie 2-iej po południu, w sali przy ul. Konstantynowskiej № 14, odbędzie się ogólne zebranie Stowarzyszenia spożywczego robotników chrześcijan, prawomocne bez względu na liczbę przybyłych członków, jako w drugim terminie.

(h) **Z Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej.** Jutro o godzinie 4-iej po południu w lokalu Koła pracowników kolei fabryczno-łódzkiej dr. Stanisław Skalski będzie miał pogadankę „O krematoryach, czyli paleniu ciał“. Wejście dla wszystkich pracowników kolejowych bezpłatne.

(x) **„Wiedza“.** Czytanki dla dzieci: Jutro 13

b. m. o godz. 3 po poł. „Wiedza“ urządza dla dzieci następujące czytanki, ilustrowane nękającymi obrazami.

1) Sala Geyerów (Piotrkowska 289), obrazy z „Pana Tadeusza“.

2) Sala Poznańskiego (Ogrodowa 18), „Mały pogromca“.

3) W sali szkolnej gazowni (Spacerowa 34), „Córka osadnika“.

4) Ochrona I (Smugowa 6), „O Zosi wędrowniczce“.

5) Na Zarzewiu przy kat. kościele „Dańko z Jawuru“.

Wejście 2 kop.

Czytania dla dorosłych:

Jutro 13 b. m. odbędzie się staraniem „Wiedzy“ następujące czytania dla dorosłych, ilustrowane nękającymi obrazami.

1) Jadalnia Geyerów (Piotrkowska 289), „Obrońca Człotochowy“, część II.

2) Sala Poznańskiego (Ogrodowa 18), „Za chlebem“, Sienkiewicza.

Początek o g. 4 i pół po poł.

3) W nowo pozyskanej sali przy kościele katolickim na Zarzewiu o godzinie 5-iej po południu odczytana zostanie „Królowa Niebios“, piękna legenda Maryana Gawalewicza o Matce Bożej.

Prócz tego staraniem „Wiedzy“, jutro o g. 4 i pół po poł., w sali majstrów fabrycznych przy Nowym Rynku № 6, p. G. Baumfeld, wygłosi odczyt na temat: „Ideały literatury polskiej“. Ciekawy temat odczytu, zarówno jak i sala odczytu, położona w śródmieściu, a pamiętna odczytami p. Rachlewicza, ściągają zapewne wielu słuchaczy.

Wejście na odczyt i na czytania dla dorosłych 5 kop.

(a) **Kasa pożyczkowo oszczędnościowa** urzędników łódzkich instytucji ministerium spraw wewnętrznych, została zamknięta. Wczoraj, o godzinie 7 wieczorem w lokalu biura powiatu (Zielona 30), odbyło się zebranie członków kasy pod przewodnictwem naczelnika straży ziemskiej kapitana Makowskiego, przy zaproszonym na trzymającego pióro p. J. Sulimierskim, na którym uchwalono, aby wobec zbliżającego się samorządu kasę zlikwidować. W tym celu wybrano komisję likwidacyjną, złożoną z pp. R. Brabandera, M. Kaczorowskiego, H. Więckowskiego, T. Glazera i F. Duszyńskiego. Rzeczona komisja ma zlikwidować interesy kasy w ciągu 3 tygodni.

Kasa liczyła 84 członków.

(a) **Z kolei łódzkiej.** Były pomocnik naczelnika stacji Łódź kolei fabryczno-łódzkiej, p. A. Skrzęski, przed dwoma laty udał się na posadę przy budującej się drodze Kokand — Hamangan. Powróciwszy przed paru miesiącami do kraju, p. Skrzęski znów wstąpił na kolej łódzką, przyjąwszy posadę w ekspedycji bagażowej. W tych dniach p. S. otrzymał zawiadomienie urzędowe od wyższych władz żandarmerji, aby natychmiast podał się do dysmisji, gdyż nie może zajmować żadnej posady rządowej.

(x) **Nowy tramwaj.** Ruch tymczasowy na kolejce elektrycznej podjazdowej „Aleksandrów — Łódź“ dziś został otworzony. Pociągi odchodzą co pół godziny, nie dochodzą jednak do Łodzi, jeno do przystanku Żubardź (kolej kaliska). Po przeprowadzeniu przecięcia przez szyny kolejowe, prawdopodobnie w krótkim czasie tramwaj ten połączony będzie z liniami tramwajów łódzkich.

(f) **Menu tegorocznej zimy.** 15 dni deszczu i błota, 3 dni bez deszczu lecz z błotem i na deser jeden dzień przymrozku, a potem da capo.

Menu nie zachwycające; pomimo tego są w Łodzi ludzie, których nawet tak niesprawny jądospis odstraszyć nie zdoła. Za przykład niech służy szlagawka na placu cyklistów. Wczoraj mieliśmy nieduży mrozek, w nocy śnieg padał, a dzisiaj, pomimo, że aura zdradza najszczerze chęci rozplakania się i zastąpienia wszystkich błyskotek śniegowo-lodowych błotem, dumnie wzalesione chorągwie uroczystie oznajmiają „urbi et orbi“, że komu wola, może iść szlagać się przy dźwiękach ohydnie fałszującej katarynki, łamać nogi lub nie (rzecz gustu). Jutro już zapewne z tych wszystkich przyjemności zimy pozostanie tylko wspomnienie, czasami bardzo dotkliwe, lecz dzisiaj bawmy się, bo jutro może być na to zapóźno.

(a) **Ze zjazdu sędziów pokoju.** Wczoraj w zjeździe sędziów pokoju m. Łodzi rozpatrywana by-

ła w drodze apelacji sprawa Fiszla (ojca) i Arona (syna) Zysołców, oskarżonych o to, że sprzedawali ocet z etykietami, łudząco naśladowającymi etykiety fabryki octu Kajlichy w Łodzi. Sędzia pokoju 7 rewiru, nie znalazłszy cęcha przestępstwa, uwolnił obu oskarżonych od odpowiedzialności. Innego zdania był zjazd sędziów pokoju, który, uznając winę Fiszla Zysołca za dowiedzioną, skazał go na 4 miesiące więzienia. Aron został uniewinniony. Pozostawiono Kajlichowi dochodzenie akcji cywilnej. Ze strony firmy Kajlich stawał adv. przys. Makow.

Sąd postanowił pociągnąć do odpowiedzialności pracownika u Zysołca, Działoszynskiego, który świadomie ekspedycyował ocet z naśladowającymi etykietami.

(h) **Drobne ognie.** Wczoraj, o godz. 3 po poł., przy ul. Głównej nr. 55 zapaliły się sadze, które ugaszono przed przybyciem II i IV oddziałów straży ogniowej ochotniczej.

O godz. 6 wieczorem II oddział straży ogólnowej ochotniczej otrzymał wiadomość, że przy ul. Piotrkowskiej nr. 79 palą się sadze. Bieżąco wysłano kominiarzystów, którzy sadze ugasili.

— (h) **Dziś, o g. 9 rano,** w fabryce Tycena (Łąkowa nr. 1) w szarpaczach zapaliła się bawełna, którą ugasili robotnicy przed przybyciem I, II i IV oddziałów straży ogólnowej ochotniczej.

(a) **Kradzieże.** W mieszkaniu Stanisława Mania, przy ul. Zagajkowej nr. 19 skradziono ze szafy za pomocą podrobionego klucza 650 rb. gotówką. Sprawcami tej kradzieży są: 20-letni Karol Sztröszaider i 18-letni syn właściciela, Stanisław Mania, których aresztowano.

(a) **W domu przy ul. Średniej nr. 49** skradziono różne rzeczy, należące do Ryśki Naïman. Jednego ze złodziei, Jana Kusmierczaka, aresztowano.

(a) **Rewizja.** Dzisiejszej nocy wydział ochrony dokonał rewizji w mieszkaniu Frometty Balsam i Maryam Gomolinskiej, zamieszkałych przy ul. Wschodniej № 57. Nic podejrzanego nie wykryto, nikogo nie aresztowano.

(a) **Wystrzał** Wczoraj wieczorem poczyłton, Karol Nitecki, dla polkna kula zajechał do kufażu w domu przy ul. Mikołajewskiej nr. 32 i przez nieostrożność upuścił znajdujący się w pochwie rewolwer systemu „Nagana“, powodując wystrzał. Kula uwięzła w ziemi; żadnego wypadku z ludźmi nie było.

(h) **Aresztowanie.** Agenci wydziału śledczego aresztowali stróża domu, róg Lipowej i Benedykta, Rakowskiego i jego żonę, w których mieszkaniu znaleziono wiele przedmiotów, pochodzących z kradzieży.

(p) **Ogólnemu osłabieniu** wczoraj uległy cztery osoby, z których jedną odwieziono do szpitala Poznańskiego, jedną do mieszkania na ul. Benedykta. Wszystkim lekarze Pogotowia udzieliłi doraźnej pomocy.

(a) **Przejechana.** Dziś, o g. 1 m. 15 w południe, tramwaj na ul. Nowomiejskiej przejechał 8-letnią dziewczynkę, Alinę Milewską. Kula obcięła jej gołen. Cała uległa silnemu potłoczeniu i uszkodzeniu ciała. Stan bardzo grzeczny. Lekarz Pogotowia, udzieliwszy pierwszej pomocy, odwiózł chorą do szpitala Poznańskiego.

(b) **Zgon** Przy ul. Benedykta nr. 99 Bronisława Gawlik, żona robotnika, lat 33, wskutek nadzwyczajnego krwotoku po porodzie, nagle zmarła. Śmierć stwierdził lekarz Pogotowia.

(a) **Otrućie** W mieszkaniu przy ul. Południowej nr. 39 otruł się esencją octową 47-letni Lejzor Szymanowicz. Na ratunek wezwano lekarza, który znalazł, iż stan chorego poważny.

(x) **Z Pabianie.** Przed kilku dniami zmarł w naszym mieście przedwcześnie, trawiony długotrwałą chorobą, s. p. Józef Szulc, obywatel miejski, w wieku lat 55. Od 1896 r. członek komitetu budowy nowego kościoła N. M. P. i długoletni czynny strażak miejscowej straży ogniowej ochotniczej.

Pogrzeb odbył się przy dość licznych udziałach miejscowych i przyjezdnych osób. Jeżeli już nie nad mogiłą, tedy przynajmniej w nekrologu należy się zmarłemu podziękować za kilkunastoletnią działalność bezinteresowną, jako członka komitetu budowy kościoła i straży ogniowej.

S. p. Szulc był honorowym swoim obowiązkiem szczerze oddany i nie szczędził swego czasu i czasu, aby przynieść pożytek.

SZTUKA I PIŚMIENNICTWO.

(x) **Teatr polski.** Dziś po raz drugi wystawioną zostanie wieczorem wspaniała tragedia „Król Ryszard III“ W. Szekspira, która wczoraj rzetelniego doznała powodzenia.

Jutro dwa widowiska. Przedstawienie popołudniowe popularne wypełni studium sceniczne Kislewskiego „Karykatury“, wieczorem zaś po raz trzeci odegrany zostanie „Król Ryszard III“.

Najbliższą nowością będzie komedia satyryczna „Magdalenka“, z której próby są już w pełnym biegu.

(x) **Z „Lutni“.** Przypominamy o jutrzejszym wieczorze dramatycznym, który urządzi „Lutnia“ w sali swego lokalu. Wieczór ten poświęcony będzie pamięci przed rokiem zgasłego komedjopisarza, Zygmunta Przybylskiego. Członkowie kółka dramatycznego „Lutni“ odegrają dwie jednoaktówki: „Gratek“ i „Pierwszy bal“. Początek o g. 8 wieczorem.

(a) **Teatr ludowy.** Inauguracyjne przedstawienie teatru ludowego pod dyrekcją J. Myszkowskiego, w Julianowie (ul. Rzgowska 8), odbędzie się w nadchodzącą niedzielę, dnia 13 b. m. Odegrana będzie sztuka ludowa ze śpiewami i tańcami l. N. Kamińskiego, z muz. Kerpińskiego p. t. „Krakowiacy i Górale“. Widowisko poprzedzi słowo wstępne, które wypowie p. Bronisław Fitzner.

Kierownictwo artystyczne spoczywające w rękach p. Juliana Myszkowskiego, znanego zaszczytnie inicjatora teatru ludowego w „Jedności“, który doznawał rzetelnego powodzenia daje rękojmię, że przedsięwzięcie prowadzone będzie sumiennie.

TELEGRAMY.

Petersburg, 11 lutego (P.) Dziś o godz. 2 ej po południu, w Banku szlacheckim ziemskim aresztowano 2-ch niewładowych z nazwisk, którzy usiłowali za asygnacją sfałszowaną podnieść 100,000 rubli.

Petersburg, 11 lutego (P.) Oszuści, którzy usiłowali podnieść 100,000 rb. za asygnacją sfałszowaną, są to: wychowaniec uniwersytetu petersburskiego, Filimonow, oraz obywatel m. Tambowa, oficer dymisyonowany, Kozłowski. Filimonow zeznał, że działał z namowy brata swego, Eugeniusza, który ukończył liceum Aleksaandrowskie; ten ostatni objasnił, że zdecydował się na fałszerstwo wobec fatalnych interesów i zużytkowawszy na ten cel oryginalną asygnację na 100 rubli, którą przeobił na 100,000 rb.

Petersburg, 11 lutego (P.) Ponieważ rokowania, w celu przywrócenia normalnych stosunków dyplomatycznych pomiędzy Rosją i Austro-Węgrami, są z konieczności pofne, żadne więc z doniesień w tym przedmiocie, jakie ukazały się w dziennikach, nie ma charakteru wiarygodności urzędowej; treść pomienionych rokowań może być ogłoszona dopiero po ich ukończeniu.

Petersburg, 11 lutego (P.) Sąd okręgowy skazał b. redaktora „Rieczy“, Charitona, na dwa miesiące więzienia za doniesienie świadome mylnych wiadomości o działalności rządu.

Petersburg, 11 lutego (P.) Zmarł honorowy lejb-medyk profesor Botkin.

Petersburg, 11 lutego (P.) Doniesienia dzienników o opuszczeniu stanowiska przez wice ministra spraw wewnętrznych Kurlowa, jakoby wskutek różnicy zdań z prezesem ministrów Stolypinem, pozbawione są wszelkiej podstawy.

Petersburg, 11 lutego (P.) Przybył tu emir bucharski Saidchan. Z dworca nikolajewskiego emir udał się do pałacu.

Helsingfors, 11 lutego (P.) Według ostatecznych obliczeń wyborczych otrzymali głosów: socyal-demokraci — 313,359, starofinowie — 172,054 młodofinowie — 113,144, szwedzi — 105,588, agrariusze — 54,329 i robotnicy chrześcijańscy — 16,849 głosów.

Berlin, 11 lutego (P.) Zamknięto tu rynek bydlęcy z powodu ukazania się jaszczura.

Charków, 11 lutego (P.) Przy sprawdzaniu i zamykaniu rachunków za rok 1909 w kantorze Banku państwa wyjaśniło się, że przy pomocy przekazów sfałszowanych kasy skarbowej powiatowej w Czugujewie na zlecenie oddziału Banku międzynarodowego, kantor zaliczył na umówiony rachunek bieżący 92,000 rb., podniesione w różnym czasie przez jego klienta, Grollie.

Charków, 11 lutego (P.) Na granicę naruszenia sponoju przez strejkujących już od pewnego czasu robotników, we czwartek, dnia 10 b. m., pomiędzy strejkującymi a żandarmami przyszło do starcia. Kilku robotników i żandarmów odniosło lekkie rany.

Charków, 11 lutego (P.) Dziś, o godzinie 1-iej po północy, w piwnicy jednego z domów na placu Supiraj eksplodowała bomba. Wybuch

zrządził znaczne spustoszenia. W mieście silne wrzenie.

Pera, 11 lutego (P.) We wsi podmiejskiej, w celu rabunku wyróżniło całą rodzinę włościanką, złożoną z 3 osób. Przybyły do miasta zabójca podczas aresztowania otrul się.

Petersburg, 10 lutego (Wl.) Według pogłoszek Koło polskie powzięło tajemniczą uchwałę w sprawie narad wszechsłowiańskich w Petersburgu i zamierzonego zjazdu w Sofii.

W związku z ową uchwałą z komisji wykonawczej Koła ustąpił poseł Swiężyński.

Blizszych szczegółów jak i treści powziętej uchwały dowiedzieć się nie sposób ze względu na tajemniczość, jaką cała ta sprawa jest osłaniana.

Paryż, 11 lutego (Wl.) Parowiec pasażerski „Chanzy“ rozbił się na północ od wysp Balearskich w drodze pomiędzy Marsylią a Algierem. Katastrofa zaszła o godz. 5 ej po południu przy przylądku Mola, około wyspy Majorki. Parowiec opuścił Marsylię o godz. 1-iej w południe. Zginęło w morzu 72 marynarzy i 82 podróżnych.

D Z I E N N E.

Dublin, 12 lutego (P.) Wódz narodowców oświadczył, że partya narodowców irlandzkich jest obecnie o wiele jednomyślniejszą i silniejszą niż kiedykolwiek. Irlandya nie może zgodzić się z rządem na przyjęcie wpiery budżetu, a dopiero później rozpatrzenie prawa „veto“ izby lordów.

Londyn, 12 lutego (P.) Gazety konstytucyjne donoszą, że w gabinecie powstał rozdźwięk z powodu programu rządu. Liberalna „Daily Chronicle“ zaprzecza tej pogłosce. „Daily News“ pisze: Prawdopodobnie gabinet jest w przededniu poważnego przesilenia.

Algier, 12 lutego (P.) Zabito na ulicy wystrzałem z rewolweru konsula berlińskiego.

Jowisy, 12 lutego (P.) Sekwana znów przybiera Ulice nadbrzeżne zalane.

Paryż, 12 lutego (P.) Senat uchwalił 20 milionów franków kredytu na pomoc dla powodziar.

Marsylia, 12 lutego (P.) Parostatek „General Chanzy“ rozbił się, rzucony na skały wskutek gwałtownej burzy. Kraża pogłoski, że uratowano dwoje ludzi. Okręt leży na niewielkiej głębiny, cały zalany wodą. Wydobyć trupów z powodu burzy na razie niemożliwe.

Z ostatniej chwili.

Paryż, 12 lutego (Wl.) Straszna katastrofa, przy której zatonął parowiec, utrzymujący stałą komunikację pomiędzy Marsylią a Tuniszem, pochłonęła 121 osób i 75 ludzi z załogi. Pasażerowie składali się przeważnie z francuskich urzędników, kupców i artystów. Cudzoziemców było bardzo mało. Tylko 2 matków uratowano.

W całej Francji wywarło to ogromne przygnębienie.

Berlin, 12 lutego (Wl.) Wczorajsza mowa Korfanteo w sejmie, pełna ostrej krytyki przeciw projektowi reformy wyborczej, wywołała w kołach opozycyjnych bardzo dobre wrażenie. Zwrócono uwagę, że mowy Koła Polskiego w obecnej sesji, w przeciwieństwie do dawnych wystąpień, nacechowanych tendencją niedrażnienia rządu, przybrały energię opozycyjną, zgodną z nastrojem większości polaków w zaborze pruskim.

New-York, 12 lutego (Wl.) Ostatnie wybuchy wulkanu na Portorico, według dotychczasowych doniesień, zabiły 80 ludzi. Czynność wulkanu wzmagą się. Panika straszna.

Wrocław, 12 lutego (Wl.) „Schlesische Zeitung“, omawiając obecną konferencję wszechsłowiańską w Petersburgu, zaznacza, że głównym inspiratorem zjazdu jest Kramarz, któremu chodzi tylko o zrobienie dobrych interesów na banku wszechsłowiańskim; zaś wszelkie pięknie brzmiące hasła słowiańskie rozbijają się o kwestyę rosyjsko-polską.

Berlin, 12 lutego (Wl.) Zastrzelił tutaj swą kochankę i siebie robotnik Paweł Gramiński. Powody zabójstwa i samobójstwa — nieporozumienia rodzinne.

Berlin, 12 lutego (Wl.) Jeden z przywódców konserwatywnych, Winkler, w prywatnej rozmowie kulturalowej, wyraził obawę, że reforma wyborcza, opracowana przez Bethmanna-Hollwega, nie będzie prawdopodobnie drogą do kariery kanclerskiej.

Essen, 12 lutego (Wl.) Zdarzył się tutaj straszny wypadek: Dzieci bawiły się znalezionym ładunkiem dynamitu, który eksplodował. Dwanaście dzieci ciężko rannych.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. L.

Data	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
11/II 1 pp.	750.1	— 1.8	100	Pn W 1	Z dnia 11/II Temperatura max. — 0.5° C min. — 5.7° C Opadu 0.1
11/II 9 w.	747.1	— 1.2	100	W 3	
12/II 7 r.	743.7	— 1.4	100	W 3	

Numer dzisiejszy składa się z 10-ciu stron.

Odol jest, według jednogłośnie orzeczeń wybitnych badaczy, płukaniem do ust, które doskonale odpowiada wszystkim współczesnym wymaganiom higieny zębów.

2905-6

Tani Tydzień!!!

2,000 par pończoch damskich
1,500 „ skarpetek
1,300 „ pończoszek dzieciennych

Wyprzedaje 50% niżej kosztu.

UWAGA. Desenie najnowsze.

A. Spodenkiewicz.
Konstantynowska Nr. 26.

409

Piotrkowska № 192 (dawniej № 200)
LECZNICA ZĘBÓW
M. Riesnik-Epstein.
Plombowanie i wyjęcie zębów **bez bólu. Specjalne laboratorium** zębów sztucznych i złotych koron.
Reparacje i przeróbki sztucz. zębów **napoczekaniu.**
Ceny bardzo przystępne. 2596

„LUTNIA“

Jutro — Niedziela

Wieczór Dramatyczny

Początek o godz. 8-ej wieczorem.

Ceny podwieczorkowe.

415

Sprawność wykonawcza

której wymagają czasy obecne, a której organy cielesne i duchowe — mięśnie i nerwy, wysiłają się do najwyższego stopnia i przedwcześnie wyczerpują, nie może być

utrzymana

ani przywrócona należyście przez zwykłe środki odżywcze. Liczne powagi lekarskie stwierdzają możliwość szybkiego oraz trwałego wzmocnienia

przez Sanatogen Bauera.

Sanatogen Bauera jest do nabycia w każdej aptece i składzie.

Ilustrowaną broszurę wysyła na żądanie główny przedstawiciel Zakładów Sanatogenu na Królestwo Polskie, p. S. Karczewski, Warszawa, Nowo-Senatorska No. 4.

374-2-1

№ 1901.

Obwieszczenie.

DYREKCJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi

W zastosowaniu się do § 22 Ustawy, podaje do powszechnej wiadomości, iż żądane zostały pożyczki na nieruchomości:

1) pod № 5756 przy ul. Mikołajewskiej i Pustej, przez Antoniego Kuka, pierwotna Rb. 40,000;

2) pod № 898 przy ulicy Senatorskiej, przez Stanisława Fryderyka Weigta, pierwotna Rb. 12,000;

3) pod № 1056b przy ul. Suwalskiej, przez Ryfke Kleinterer i Surę Lipmanowicz, pierwotna Rb. 20,000.

Wszelkie zarzuty przeciwko udzieleniu żądanych pożyczek stowarzyszeni zechcą przedstawić Dyrekcji w przebiegu dni 14 od daty wydrukowania niniejszego obwieszczenia.

Łódź, dnia 13 lutego 1910 r.

414-1

ODEON

W niedzielę 13, poniedziałek 14 i wtorek 15 lutego r. b.

„NĘDZNICY“

(I i II część) 416

podług powieści **Wiktora Hugo.**

Ogłoszenie.

Z dniem 12 b. m. zostaje otwarty tymczasowy ruch osobowy na nowowyprowadzonej linii kolei elektrycznej Łódź—Aleksandrów na dystansie od Łodzi do przystanku Zubardź (kolej kaliska) i z powrotem. Pociągi regularnie odchodzą będą co pół godziny.

Z Łodzi I pociąg odchodzi będzie o godz. 7 rano, II o godz. 7 m. 30 rano, III o godz. 8 rano i t. d., ostatni pociąg z Łodzi odchodzi będzie o godz. 11 wieczorem.

Z Zubardzia I pociąg odchodzi będzie o godz. 7 m. 14 rano, II o godz. 7 m. 44, III o godz. 8 m. 14 rano i t. d., ostatni pociąg z Zubardzia odchodzi będzie o godz. 11 m. 14 wieczorem.

Rozkład ten obowiązuje do czasu otwarcia dla ruchu osobowego całej linii Łódź—Aleksandrów.

Placa za przejazd dorosłych II klasą 12 kop., III klasą 6 kop.; za przejazd uczniów i dzieci od lat 5 do 10 II klasą 6 kop., III klasą 3 kop. 000

Nowe zapisy do Towarzystwa
i zamówienia na wywózkę
przyjmuje kancelarya Towarzystwa „Sanitas“
i udziela bliższych informacji.
Dzielnia № 13. 391-3

„PROBITAS“

Skwerowa 8.

Biuro nauczycielskie
S. Lewinsonowej. 377 3

AKUSZERKA

M. Radziszewska

przyjmuje panie spodziewające się słabości. Szczepienie ospy. Udzielam porad. Dyskretna zaopiniowana. Cegielniana 74 m. 29.

AKUSZERKA

S. Milewska

przyjmuje zamówienia pań, spodziewających się słabości; również u siebie. Najcisłsza dyskretya. Konstantynowska 49, m. 16. 402-3-1

Cietrzewie i Jarzabki

kaczki i indyki. Wielki wybór konserw i marynat. Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Codziennie świeżo. Masło smietankowe i kuchenne. Sklep „DOBRA GOSPODYNI“, Piotrkowska 181. 329-24

Drobne ogłoszenia.

A.A.A. Poznaniankę niemkę z muzyką, doskonałym francuskim polecia Biuro Pedagogiczne - rekomendacyjne Ludwiskiej, Piotrkowska 92. 739-3-3

A.A.A. Rutynowane kasyerki, świadectwa chlubne, angielski, francuski, niemiecki, nauczycieli i nauczycielki różnej narodowości, freblanki, bony z szyciem, gospodynie, pielęgniarki polecia biuro Adamowiczowej — Piotrkowska 103. 429w8s7

A!A!A! Meble z 3 pokoiów sprzedam bardzo tanio. Nawrot 38 m. 12. 305-12 12

A) Biuro pisania na maszynie przepisuje prośby, skłania i wszelkie inne podania. 7 m. 11. 732-2

Dom do sprzedania na przydatnych warunkach. dochód roczny 4,700 rubli. Wiadomość Kłowska № 11, Nowak. 696-3-3

Duży pokój frontowy do wynajęcia (parter). Mikołajewska № 53 m. 2. 738-3-2

Dom, 8 mieszkań, i sklep zaraz do sprzedania. Polna Koziny № 14. 745-3-2

Do sprzedania nowa fisharmonia o 5 regestrach. Przejazd 13 m. 7. 662-4494

Do sprzedania domek drewniany o dwóch mieszkaniach z placem do budowania przy ul. Wolnej 21, Zubardź. Bliższa wiadomość Konstantynowska 36, Borowicz. 792-56s1

Do sprzedania plac przy ulicy Warszawskiej. Wiadomość ul. Staro-Zarzevska № 45 w sklepie. 798 3-1

Do sprzedania sklep rzeźniczy z powodu zmiany interesu. Wiadomość w Administ. „Rozwoju“ 789-4-1

Dom 100 rb i więcej za wyszukanie posady biurowej. Posiadam czteroklasowe wykształcenie. Oferty proszę składać w admin. „Rozwoju“ dla „Praca“. 729-3-3

Filia piekarska do sprzedania zaraz. Milsza № 34. 744-3-3

Kasy pancerne swajsonane, kasety sekcyjne bezkluczowe, prasy kopijowe kute. Tokarata, wszelkie obrabiarki, narzędzia kowadła, pilniki, najtaniej jedynie: Warszawa, Zgoda 7. Matyszkiewicz, nagrodzony medalem złotym. 5477-15d14

Kupię żelazka do kwiatów. — Oferty w „Rozwoju“ pod „kwiatarka“. 793-3-1

Magiel do sprzedania. Łączna № 21, Dąbrówka. 788-1

Maszyny 2 sprzedam, ul. Złota № 3 m. 52. 572-8694

Młody człowiek poszukuje pracy przepisywania. Postada języki: polski, rosyjski i niemiecki. Oferty proszę składać pod „Zdolność“ w „Rozwoju“. 726 3. 2

Man do sprzedania sklepy kolonialne, galanterijne, piwiarnie, kawiarnie. Gubernatorska № 12 — 44. 775-3-2

Nauczyciel z patentem udziela korepetycji i przysposabia do średnich zakładów naukowych. Dowiedzieć się: Nawrot 1a, w magazynie mod. 731-4-3

Niemka, znająca szycie, poszukuje miejsca do pomocy gospodyni domu lub za boną do mniejszych dzieci. Oferty proszę składać pod „Niemka“ w Admin. „Rozwoju“. 716-3-2

Od 1 go kwietnia do wynajęcia mieszkania, 6 pokoi, wszelkie wygody. Nawrot 13, I piętro na prawo. 786-3-1

Prowizor farmacji przyjmie zastępstwo w Łodzi lub na prowincji w każdej chwili. Bliższa wiadomość lub oferty sub „Prowizor“ w „Rozwoju“. 778-2-1

Pół domu z placem zaraz do sprzedania Wiadomość Nowo-Sikawska przy cegielni Baumgolda № 14. 779-1

Potrzebny służący, kawaler, do apteki Wiadomość ul. Złota róg Aleksandrowskiej 777-1

Potrzebne podręczne do kamizelki. Ulica Przejazd № 22, A. Grzybowski. 791-3-1

Potrzebni agenci do przyjmowania obywateli, za kaucją. Zgłaszać się jutro od g. 2 do 8 wieczorem. Nowo-Zarzevska 21 m. 5 do gospodarza domu 790-1

Pokój umeblowany z wygodami zaraz do wynajęcia. Juliusza № 42, pierwsze piętro, front. 747-3ss2

Pokój umeblowany kawalerski, osobne wejście — do wynajęcia. Władzewska № 109 — 16. 699-3-3

Pokój do wynajęcia. Piotrkowska 92 m. 45, pierwsze piętro 737-3-3

Piwiarnia do sprzedania. Wiadomość w adm. „Rozwoju“. 714-3-3

Przybłąkały się koza i kozioł. Odebrać można za zwrotem kosztów: Średnia 70. 723-3-3

Pralnia do sprzedania, szycielnia od lat 15, z powodu choroby. Ul. Pańska 31. 718-3-3

Potrzebny czeladnik krawiecki podręczny lub uczeń z początkami — zaraz. Mikołajewska 6. Spychała. 756-2-2

Retuszerka z 8-letnią praktyką poszukuje posady. Retuszuje artystycznie portrety, klisze i papier; koloruje olejno, akwarellą i pastelami Wiadomość: Aleksandrowska 42. 733-4-2

Stróż potrzebny Radogoszcz, ul. Häuslera № 5. 715-3-3

Sklep spożywczy do sprzedania. Długa nr 123. 764-3-2

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania z powodu otrzymania posady, zaraz. Wiadomość na miejscu, ulica Zakątna nr 80. 763-2-2

Sklep spożywczo-dystrybucyjny zaraz do sprzedania Wiadomość Spacerowa nr 10. 780-1

Sklep kolonialno-dystrybucyjny zaraz do sprzedania. Wiadomość Pabianice róg Ogrodowej i Tylniej nr 554. 783-3-1

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu wyjazdu. Władzewska nr 44. Wiadomość w sklepie. 799 3-1

Toaletę bieżniarkę sprzedam. Nawrot 23-21. 709-2-2

Zdolny ślusarz (maszynista) zna i kowalskie roboty, poszukuje zajęcia. Wysoka 26 m. 40. 748-2-2

Zaginęła duża swinia, dnia 28 stycznia. Łaskawo znalazłkę uprasza się o odprowadzenie na ul. Fabryczną w Nowych Chojnach, do domu Ludwika Fszafryka. 785-3-1

2 magle do sprzedania zaraz. Cena przystępna. Staro-Zarzevska nr 45. 758-2-2

2 magle do sprzedania Lutomierska 12. 755-2-2

Zagubione dokumenty.

J. M. Frenkeli zgubił dwa kwit. ty kwaternikowe za 1907/8 i 1905/9 r. 795-3-1

Józef Szolc zagubił kartę od księżeczki legitymacyjnej, wydaną z fabryki Otto Goldamera. 782-3-1

Zaginęła karta od książki legitymacyjnej, wydana z fabryki Józefa Rychtera na imię Bolesława Mędrzaka. 781-3-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Ksawerego Ignatowicza, wydany fabryki Gayera. 784-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Antoniego i Anieli Krawczyk, wydany z fabryki Steinert. 787-3-1

Zaginat paszport na imię Pawła Nawalnickiego, wydany z osady Lutomiersk. 796-3-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Adama Przybyłowicza, wydany z fabr. Allarta. 797 3-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Maryanny Kurowskiej, wydany z fabryki Hirszberga i Wileczyńskiego. 794-3-1

Zaginat kwit od paszportu na imię Aleksandra Konackiego, wydany z fabr. Allarta. 743 3-3

Zaginat paszport na imię Józefa Piórkowskiego, wydany z gm. Tokary. 717-3-3

Zaginat paszport na imię Józefa Szarleja, wydany z gminy Ruda Maliniecka. 724-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Maryi Wręczyckiej, wydana z fabryki Silberszteina. 727-3-3

Zaginęła karta od paszportu na imię Ludwika Dolewki, wydana z m. Pabianice, pow. Łaskiego. 721-3-3

Zaginat numer dorozkarski 605 Józefowi Sygulskiemu. Proszę odnieść: ul. Brzeska № 4 m. 5. 772-3-2

Zaginat paszport na imię Reili Goldsztein, wydany z gminy Rosprza, pow. piotrkowskiego. 762-3-2

Zaginat paszport na imię Adama Kraszewskiego, wydany z Sobótki. 751-3-2

Zaginat paszport na imię Roberta Grinajcha, wydany z gm. Wymysłów, pow. łaski. 761-3-2

Zaginat kwit od paszportu na imię Jana Józwiaka, wydany z fabryki R. Schulea. 754-3-2

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.
Ogólnie znana lecznica chorób zębów
lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.
 Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.
 Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).
 Reperacye i przeróbki sztucznych zębów **NA POCZEKANIU.**
Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.
Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Doskonałe **Wina Chasta**
 Wina „Chasta” od 40 k. do 2r. za but.
 Skład w Łodzi ulica Piotrkowska №99

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych
Gabinet Roentgenowski i Światło-leczniczy
D-rów L. Falka, Z. Golca, St. Jelnickiego
WÓLCZANSKA № 36.
 Ogólne i pojedyncze pokoje dla chorych od 2 do 5 rb.; ambulatoryum dla niezamożnych — płać za poradę 60 kop.
 Leczenie promieniami Roentgena, lampą Finsena i Kromayera. Prądy o wysokim napięciu (Arsonwalizacya). Elektroliza, masaż wibracyjny i leczenie gorącym powietrzem. Kąpiele elektryczne i sinusoidalne. Badanie krwi na syfisy i badanie mamek z wydawaniem świadectw.
 Godziny przyjęć od 8—9 r., od 11½—1¼ pp. i od 7—8; w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12½ do 1½, po południu.

„MECHANIK”
Pismo dwutygodniowe ilustrowane
 poświęcone wyłącznie sprawom technicznym w ogólności.
 Adres Redakcyi i Administracyi: **Warszawa, Marszałkowska № 38, tel. 171.**
W Łodzi prenumeratę przyjmuje Księgarnia Stanisł. OLCZAKA, Mikołajewska № 20.
 CENA PRENUMERATY: w Warszawie **Rb. 6.—**, na prowincyi **Rb. 7.50.**
 Dla udogodnienia Sz. P. Prenumeratorów księgarnia W-go Olczaka przyjmuje przedpłatę i miesięcznie.

Pijcie Frutil!!
Moszcz owocowy (WINO Bez Alkoholu)
 Fabryki „JUNONA” W. i Z. POPKOWSKICH.
 ½ but. **35 kop.**, ¼ but. **23 kop.**, za próżną butelkę zwrot 5 kop.
 Biuro sprzedaży na Łódź: **W. Kunkel, ulica Juliusza 22 m. 13.**

OBIADY znakomite po 25 i 35 k. oraz **śniadania i kolacje** — wydała **Nowootworzona MLECZARNIA, Widzewska № 109.**
 Kuchnia pod kierunkiem pierwszorzędnego kucharza. Codzienne wyśmienite **Fiaki. 318**

DEZODORAT
 wyrobu fabryki
L. STOLKIND & C-o
 w MOSKWIE
środek odwanianiający.
 Oczyszcza i odświeża powietrze w szpitalach, sypialniach, kuchniach, klozetach i t. p.
 Reprezentacya: **W. KREMKY & Co., Warszawa, telef. 23.**

Instytut fizykalnych metod leczenia
D-ra A. STEINBERGA
 Benedykta № 3. Benedykta № 3.
Gabinet Roentgenowski i światło-leczniczy. Ortopedya. Gimnastyka lecznicza.
 Słrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, kości i mięśni. Masaż ręczny i wibracyjny. Pracownia przyrządów ortopedycznych. Stosowanie promieni Roentgena w celach dyagnostycznych i leczniczych. **Choroby skórne.** Leczenie prądami wysokiego napięcia (Arsonwalizacya), kąpielami świetlnymi i w gorącym powietrzu. Elektryzacya. **Choroby nerwowe** (niemoc płciowa. Elektroliza — usuwanie włosów z twarzy.

VI-te Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe
 przyjmuje zapisy na członków w tymczasowym lokalu Towarzystwa — ul. Przejazd Nr. 14, w oficynie.
 W imieniu organizatorów:
 Franciszek Prądzyński, Jan Smarzyński, Henryk Zieliński, Walenty Cielecki, Jan Dąbrowski, Kazimierz Pestkowski, Maryan Duchnowski, Walenty Obuchowicz i Dyonizy Kulisz.
 Lokal Towarzystwa otwarty codziennie oprócz niedziel i świąt — od godziny 10-ej do 1-ej po poł. i od 4-ej do 8-ej wiecz.

Smaczne i zdrowe Pieczywo
 jest tylko w piekarni
R. TRENKLER, ul. Cegielniana № 67.
 Chleb **na sposób moskiewski** wyrabiany przez specjalistów fachowych. **Czystość i higiena wypieku gwarantowana.**
 Filie: Piotrkowska 116 i Orla 8.

ZARZĄD BAŁUCKIEGO TOWARZYSTWA WZAJEMNEGO KREDYTU
 podaje do publicznej wiadomości, że biuro Towarzystwa znajduje się przy ul. Zgierskiej № 64 i otwarte jest w dni powszednie od g. 10 rano do 3 po poł., gdzie udziela wszelkich informacji w zakres czynności Towarzystwa wchodzących.
 Przyjmuje do dyskonta i inkasa weksle i t. p.
 Przyjmuje wkłady na procenty jak od członków Towarzystwa tak też i osób postronnych i liczy od takowych od dnia lokacyi do dnia podniesienia, a mianowicie: na każde żądanie 4%, z 3-miesięcznym terminem 4½%, z 6-miesięcznym 5% i od całorocznych 6%.

Panie

które zraziły się do mydła nafcianego przez użycie niewłaściwych fabryk-tów mydlanych różnych marek proszone są o jednorazowe wypróbowanie

MYDŁA NAFCIANEGO z „Latarnią Morską“

a przekonają się, że jedynie to mydło odpowiada swemu celowi, t. j. daje oszczędność w Praoy, węglu i czasie. Pranie jest wtenczas racjonalne i higieniczne.
Przy użyciu trzymać się sposobu użycia.

HORDLICZKA i STAMIROWSKI, Łódź.

Hurtowa sprzedaż: Warszawa: Paweł Haida, Wronia 51, tel. 15954.
Łódź: Edmund Bogdański, Dziełna 30, tel. 1126.
Częstochowa: L. Senior i D. Bochenek.
Kalisz: M. Zucker.
Białystok: M. Zylber.

226-86

Jaśniej słońca.

Frotterka bez szczotek. Nadaje piękny i trwały połysk podłogom, posadzkom i linoleum. Prawdziwa tylko z obok umieszczonej marki fabrycznej wewnątrz pudełka 2779.10.0
Zadać w składach aptecznych, kolonialnych i mydlarniach.

APTEKA
Ap. KOWALSKIEGO
Warszawa, Graniczna 10,
robi słynne:
OD złego trawienia,
ZGABI kataru żołądka, kiszki, wątroby PASTYLKI Russyana, sodopepsynowe, 60 kop.
KASZLU ASTMY, duszności, chrząпки, kataru oskrzeli, płuc GRA-NULKI Russyana, 60 kop.
MIGRENY i siln. bólów głowy PASTYLKI. Już od pół pastylki w 10 minut skutek, 60 kop.
ŁYSIENIA KRYNOL. Wstrzymuje łysienie, usuwa łupież, wzmacnia włosy, 2 rb.
ODCISKÓW skóry zgrubiałej, brodawek KŁAWIOL, 35 kop.
Zadać ich wszędzie. 2261

Skład win M. D. OKOJEWA

ulica Dzielna № 11.

Podaję do wiadomości Szanownej Publiczności, że otrzymałem wielki transport win z czystego soku winnego nie falsyfikowanego. Ceny nadzwyczaj umiarkowane: kop. 40, 50, 60, 80, rb. 1,00 i 1,50. Wina węgierskie i francuskie od rb. 1,25 do rb. 3,00. Wódki słodkie, koniaki ruskie i zagraniczne różnych marek. Otrzymałem również wino z gron winnych absolutnie bez alkoholu. Ktoby zechciał wina bez alkoholu, proszony jest o żądanie takiego wina, gdyż na składzie posiadam i wiele gatunków win z alkoholem. Kto chce mieć zdrowy żołądek, powinien pić wino № 7 czerwone słodkie, nadzwyczaj przyjemne w smaku, które było stosowane przy kuracji chorób żołądkowych w lazarecie w ciągu 1909 roku z nadzwyczajnymi rezultatami. Dobroć wina tego jest zaświadczoną przez starszego lekarza № 69 i pieczęcią rządową.

Oliwa do lampek i splawki mego wynalazku palą się we wszystkich domach, 1 funt 20 kop., knotki darmo. Oliwę również można nabywać w składach: Konstantynowska 13, Franciszkańska 60, Piotrkowska 291, Mikołajewska 89, Kajna 52, Długa 93 i Łowicka 9. 323

SKŁADY ELEKTROTECHNICZNE

Bracia Borkowscy

Filia w ŁODZI

Piotrkowska 157, telefon 14-40

polecają:

Lampki żarowe ekonomiczne i normalne
Dynamomaszyny, motory, przewodniki
i wszelkie artykuły instalacyjne
Telefony, dzwonki, elementy, piorunochrony.

320-8

LECZNICA PRYWATNA

Piotrkowska 251 — Telefonu № 11-78.

Przyjmuję na stałe pomieszczenia chorych, dotkniętych cierpieniami wewnętrznymi, nerwowymi, chirurgicznymi i kobiecymi. Cena pokoju od rb. 2.50 do 5 rb. dziennie. — Felezer stały na miejscu.

W lecznicy ordynują: Dr. Goldblum — w chorobach wewnętrznych i nerwowych; Dr. rzy Goldmann i Krasche w chorobach chirurgicznych; Dr. rzy Drucebin, Ksawery Jasiński i Kaufman w chorobach kobiecych. 714-

apteczny, cena pudełka 1 rb.

Dla dzieci, matek, rekonwalescentów, osób nerwowych i starców. FOSMOZA zapewnia prawidłowy rozwój krwi, kości i mięśni. Niezbędny poarm dla dzieci w okresie abkowania i rosnienia.

Liczne opinie Pp. Lekarzy Ordynatorów szpitali dołącza do każdego pudełka. Dostać można w aptekach i składach 358-15-1

JAPONSKA WODA KOŁOŃSKA TWA BROKARD & CO

2785d2

Japońska Woda Kolońska

przygotowana nowym sposobem ma następujące zalety: MOC, ŚWIEŻOŚĆ AROMATU, TRWAŁOŚĆ I INTENSYWNOŚĆ ZAPACHU.

Japońska Woda Kolońska

jest niezastąpioną do odświeżania skóry (wcieraniem), odkażania powietrza i perfumowania chustki do nosa.

Duży flakon . . . . . Rub. 2.25
Średni flakon . . . . . " 1.25
Mały flakon . . . . . Kop. 70

DOM HANDLOWY

267-6

Inżynier Huszczo, Łoziński i S-ka

Kijów, Kreszczatyk № 25.

Filia w Juzówce, Ekaterynostawskiej gubernii.

Poleca wyborowy **antracyt** we wszystkich gatunkach oraz specjalnie przesiewany orzeszek dla gazogeneratorów

Rutynowany buchalter

obznajmiony ze wszelkimi czynnościami biurowymi, obejmie za niewielkim wynagrodzeniem administrację domu, w różnych punktach miasta. Na żądanie poważne referencje. Oferty w adm. „Rozwoju“ pod lit. B. B. 2246d-0

Teofil Stanisław

obronca sądowy

b. sekretarz Sądu Pokoju 3 go wydziału)

otworzył kancelaryę przy ulicy Wólczańskiej № 72. 203 10

KLISZKI RYSUNKI REKLAMOWE
do gazet, ceników, prospektów
wykonuje R. BORKENHAGEN ŁÓDŹ
BRZEZIŃSKA 24, TELEFON 10-98. 344-3-2

Młoda osoba

poszukuje miejsca gospodyni do księdza lub do samotnej osoby, posiada ciche i swobodne warunki. — Oferty pod lit. E. K. proszę składać do Administracji „Rozwoju“. 366-3-3

Sprzedaż maszyn do szycia Singera. Bębnowa rb 40. Pierścieniowa, 35. Zyczącym naraty. Uwaga! Specjalny warsztat reparac. Konstantynowska № 7. Jurczyński. 194-10

Gorseciarka

zdolna wykończarka (chrześcijańska) potrzebna jest do pracowni gorsetów „M-me Annette“, Piotrkowska 107. 387-3-2

KAWIARNIA

z bilardami w dobrym punkcie jest natychmiast do sprzedania. Blizsza wiadomość: Gubernatorska 33. 389-3-2

Poszukuje się

do wynajęcia **większego lokalu** fabrycznego — zaraz. Oferty składać w Łódzkim biurze ogłoszeń u Kasmana i Saksa, ul. Benedykta № 1, pod „Lokal“. 382

Ogród do wydzierżawienia W Rudzie Pabianickiej przy stacji tramwajowej jest do wydzierżawienia duży ogród z inspektami i cieplarnią przy dogodnych warunkach. Wiadomość: Ulica: Piotrkowska № 88 m. 29. 380-3-3

Przechodząc ulicą Przejazd, zgubiłam paczkę, w której był **laufer biały**

haftowany. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem. Piotrkowska № 85 m. 3. 388-3-2

Teatr Polski

Całoliniana 63. 2309

Jutro po południu przedstawienie popularne „**KARYKATURY**” komedia Kisielewskiego. Początek o godz. 3 pop.

Jutro wieczorem po raz 3-oi „**RYSZARD III**” Tragedya W. Szekspira w 10 obrazach — Początek o godz. 8 m. 15 wiecz.

ZAKŁAD

Jubilersko-Zegarmistrzowski

T. BĄKOWSKI, Przejazd 12.

Przyjmuje wszelkie zamówienia i reparacye. Wykonuje starannie. Ceny bardzo przystępne. 408-2

Zatwierdzony przez Radę Lekarską m. Warszawy (№ 6635)
A. GIRARD'a, 22 rue de Condé. Paris

CRÈME FLOREÏNE

jest bezsprzecznie najlepszym środkiem przeciw pękaniu, odmrożeniu i czerwoności rąk.

„Crème Floréine” znakomicie konserwuje cerę i nada jej: Białosć, Swożosć, Gładkość i nieporównany wdzięk młodości.

Puder Floréine jest niedostrzegalny, chroni cerę od kurzu i innych atmosferycznych szkodliwych wpływów.

Używanie codzienne Kremu, Pudru i Mydła „Floréine” zapewnia zupełną higienę skóry. Do nabycia w lepszych perfumeryach i składach aptecznych.

Opisy wysłać darmo i zamówienia przyjmuję:

Józef Pruszycki, Warszawa, Marszałkowska 120, Tel. 62-54.

375-2

WARSZAWSKIE BIURO ELEKTROTECHNICZNE

Ruśkiewicz, Godlewski i Tyszka

Inżynierowie.

Oddział w Łodzi: ul. Zachodnia № 72 (róg Zielonej).

Instalacye oświetlenia elektrycznego i przenoszenia siły.

Dostawa Lampek ekonomicznych metalowych (1 watt na świecę) i węglowych Tow. Akc. Warszawskiej Fabryki Lamp Elektrycznych.

Dostawa Maszyn elektrycznych i turbin parowych Tow. Elektr. „Westinghouse”.

Stale na składzie w Łodzi wszelkie typy Lampek metalowych po cenach znacznie niższych.

Lampki 25 do 60 świec po rb. 1.20 sztuka.

Odbiorcom większych partyi odpowiednie rabaty.

322-3

MIĘDZYKARODOWE TRANSPORTOWANIE MEBLI

M. LENTZ, Widzewska 77.

№ telefonu 14-36.

Przeprowadzki w mieście i do wszystkich miejscowości w świecie bez przeladowania.

Opakowanie i przechowywanie mebli.

Dostawa i odstawa towarów. Dostawa węgla i drzewa rozpałowego. Przewożenie kas ogniotrwałych.

4401

Dostawa do domów.

Znakomity środek odżywczy zalecany przez p.p. lekarzy 1660.

KEFIR

B. Patzer, Łódź, Pasaż-Meyera 5 m. 5.

Dostawa do domów.

PREZ ZE ZŁOTYMI ZEGARZAMI! Prawie darmo.

Gdy zegarek męzki z prawdziw. amerykańskiego złota, płaski, pięknie grawerowany „AMERYKA” nie odróżnia nawet specjalistę od złotego 56-iej pr. Oprócz piękności zegarek „AMERYKA” jest najlepszej genewskiej konstrukcyi znanej fabr. „LANGEN WATCH”, nakręcany raz na 40 godzin bez kluczyka „Remontoir”, wyregulowany do minuty, z poręczeniem piśmiennem na 8 lat. Cena zamiast rb. 15 tylko **rb. 2 kop. 95**, 2 zegarki

rb. 5 kop. 50. Dla rozpowszechnienia naszego przedstawicielstwa dołączamy do każdego zegarka jako premjum **zupełnie darmo**: 1) Dewizkę wspaniałą z tego samego materiału; 2) Brelok nowosć! Automatyczny kinematograf z interesującymi widokami; 3) Mundsztnik aparat D-ra Koeha dla nieszkodliwego palenia papierosów i cygar i woreczek zamiszowy do zegarka. Obstalunki wysyłamy pocztą za zaliczeniem nawet bez zadatku. Adresować: **Warszawa, Przedstawicielstwo zegarków p. f. E. Wąchockier, Prosta 17. A. — 2.** Za przesyłką do I-go lub też do 3-ich zegarków dolicza się 40 kop. Kto tylko zobaczy ten zegarek, ten uwierzy, że złoty. Za dobroć tej firmy posiada mnóstwo dziękczynnych listów. Uwaga: Damski zegarek z tego materiału z damskim kompletem **rb. 3 kop. 90.** 401-2-1

Restauracya HOTEL POLSKI

Piotrkowska 3.

W niedziele i czwartki poleca wyśmienite

Fiaki garnuszkowe.

Przyjmuje obstalunki na miejscu i na miasto. Napoje krajowe i zagraniczne. **Piwo Anstadta**, „Waldschleschen” i **Pilzner** oryginalny z beczki. **Śniadania** do godz. 1-iej. **OBIADY** do 4-iej.

Z poważaniem

W. SWIDWINSKI.

Czekolada Wedla

w tabliczkach od 70 kop. do 1 rb za funt, cieszy się przesyłką od pół wieku największym uznaniem w całym kraju.

Zwracamy uwagę Sz. Publiczności na nowe gatunki czekolady, przeznaczone specjalnie do jedzenia na surowo i wyróżniające się delikatnością masy, jako to:

Deserowa (Chocolat fondant)

Zakopiańska (na mleku)

Pomarańczowa (bardzo orzeźwiająca)

i Kawowa.

Wszystkie powyższe wyroby E. WEDEL w Warszawie, powszechnie znanej fabryki znajdują się na składzie we wszystkich tutejszych handlach kolonialnych, sklepach spożywczych i cukierniach 317-3

Prosimy spróbować!

doskonały koniak na żółtkach
COGNAVETTE
„IMPERIAL”

nadzwyczaj pożywny i smaczny likier
¼ but. kosztuje rb. 2.50 k.

Sprzedaż u

J. WOLSKIEGO w Łodzi i we wszystkich lepszych handlach w'n.

Wyższa Szkoła Kroju i Szycia p. f. „Józefina”.

Kursy wyższe i niższe. Najnowszy system kroju angielskiego, francuskiego i berlińskiego. — Moja długoletnia praktyka daje mi możność wyznaczenia kroju i szycia sumiennie i gruntownie. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczenie nabiera ją wprawy i gustu. Szkoła odznaczona została na wystawie srebrnym metalem. Po ukończeniu kursu uczenie otrzymują patenty cechowe lub prywatne.

1951r
Piotrkowska № 23.

OSTRZEŻENIE.

Weksel in blanco na rb. 50, wydany przez Leonarda Andrzejewskiego Stow. spożywcemu robotników chrześcijańskich pod firmą „Szczęść Boże” — jest nieważny. Ostrzega się przed nabyciem.

L. Andrzejewski.

Rokleńska Szosa 43 410-3

Nadszedł świeży transport **Kanarków**

oraz wielki wybór **sami-czek** z gór Harcu, pięknie śpiewających w dzień i przy świetle. Pozostają tylko na krótki czas w Łodzi, w Hotelu Rzymskim, ulica Mikołajowska № 59, H. Breitenstein z Harcu. 413-1-1

Jadąc przed 3-ma tygodniami z ulicy Krótkiej przez Piotrkowską do Bałut, zgubiłem

P I A N O kolonii Radogoszcz.

Uczciwy znalazca raczy oddać takowy za nagrodą 5 rubli w redakcyi „Neue Lodzer Zeitung”, Piotrkowska 14 403-3-1

Pracownia damskich sukien i kostyumów „STANISŁAWY”

Przejazd № 48, II p., m. 11. 80-1

LEKOYE

języka polskiego i francuskiego dla dzieci oraz osób dorosłych. Metoda ułatwiona. Tam też mogą zgłaszać się osoby z żądaniem edukacyi. Długa 83, I piętro. 2514-d-18

THE BIO-EXPRESS

Zielona 2. **NAD PROGRAM:** Wielka sensacya! Druga serya własnych zdjęć. Zielona 2.

1. Piotrkowską do ul. Andrzeja — tramwajem. 2. Zawalenie się domu na ulicy Andrzeja. 3. Akcja ratunkowa straży ogniowej miejskiej. 4. Grand Hotel — zjazd kupców w Rosyi. 5. Pożar fabryki Rejchera i akcja ratunkowa. 6. Powrót straży ogniowej II-go oddziału. 7. Ulica Mikołajewska. 8. Gimnazjum męskie i park Mikołajewski. 9. Szkoła rzemieślnicza. 10. Tramwajem na Stare Miasto.

Specjalista chorób skórnych włosów, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym.

Badanie krwi przy syphilis. Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.) Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3. Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. I. LIPSZYC

choroby dzieci. Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp Wschodnia № 45 294

Dr. Ignatiew

Specjalista chorób uszu, nosa i gardła ulica Konstantynowska № 11 m. 5. Przyjmuje od 11—12 rano i od 5—8 wiecz. codziennie. W niedziele od g. 10—1 w południu. 1054r

Dr. med. Aleksander FABIAN

ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Rynku). Choroby nerwowe i wewnętrzne. Do 10 rano i od 4—6½. 2251r

Dr. Bronisław Łuczycki

Andrzeja № 5. 32712 Choroby nerwowe. Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp.

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSOW. WENERYCZNE (syphilis) i MOCZOPŁCIOWE (endoskop i cystoskop) i NIE MOCE PŁCIOWE. Ul. Południowa № 2. powrócił. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—8 po poł. 1420r

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11. Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

„The Bio-Express”

Zielona 2. 396 Paryż pod wodą. 38 tysięcy ludzi bez dachu. Klęska narodowa Francji. Jedyne autentyczne zdjęcie z natury powodzi w Paryżu.

Dr. A. GROGLIK

Zielona 5. Choroby skóry i włosów (usuwanie zbytecznych włosów za pomocą elektryzacji), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8½—11½ r. i 6—8 wiecz. panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 1568r

Dr. Ark. Goldenberg

ul. Nawrot № 38 róg Widzewskiej. Przyjmuje codziennie do 10 rano i od 4 do 7 po poł. — CHOROBY WEWN., DZIECIENNE i KOBIECE. 1812r

Dr. Wacław Jasieński

powrócił. PIOTRKOWSKA 108, II-a piętro. od 4—6. Choroby dzieci. 2547

Dr. Zofja Garlicka

mieszka obecnie Nawrot 1 (Piotrkowska 126) Telefon 10.14. Chor. kobiece, Akuszerya 9—10 rano, 4—6 po poł. 1997r

Dr. Birencweig

SREDNIA № 3. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Od 11—1 r. i od 3—7 w. 268r

Dr. M. Papierny

Akuszerya i choroby kobiece, b. ordynator warszaw. uniwersyteckiej kliniki akusz. Przyjmuje do 11 r. i od 4½—6½, po poł. Południowa 23. 4854

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne Nawrot 2. przyjmuje od 8—10½, i od 6—8. Po poł. panie od 5—6. W niedziele i święta od 8—1 r. 637r

Dr. Jan Pieniążek

sp. ch. nosa, gardła i uszu przeprowadził się na ulicę Piotrkowską 120. Przyjm. od 11 do 12 w poł., i od 5 do 6½ wiecz., w niedziele i święta od 9½—11 rano. 1350d

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Godziny przyjęć: panowie od g. 8—11 r. 15—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 9—12 r. 1463r

Dr. med. J. Leyberg

po wieloletnich studiach i praktyce w klinikach Wiedeńskich, osiadł w m. Łodzi, Krótka № 5. Choroby weneryczne, moczopłciowe, skóry i włosów. Panowie: 8—11 r., 5—8 pp.; panie 3½—4½; niedziele 9—1. 1489r

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne Andrzeja 13. Przyjmuje od 9—10½ rano i od 4—8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

„The Bio-Express”
Zielona 2. 396
Paryż pod wodą.
38 tysięcy ludzi bez dachu. Klęska narodowa Francji. Jedyne autentyczne zdjęcie z natury powodzi w Paryżu.

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje codziennie od 8—1 w południe i od 4—8 wieczorem; w niedziele i święta od 9—2 w poł.

Dla pań osobna poczekalnia.

Dr. B. Rejt,
ulica Srednia № 5. 149r

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta Chor. weneryczne i moczopłciowe, skóry i włosów. Radykalne usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8—2 i 4½—8 w Panie: 4½—5½, po poł. W niedziele: do 2-jej po poł. 241r

Dr. Stanisł. Piekarski

przeprowadził się na ul. PIOTRKOWSKĄ № 115 100 choroby weneryczne i skórne przyj. od 9—10 r. i od 5—7 w 100

Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, gardła i nosa Piotrkowska 35. Przyjmuje od 10—11 r. i 5—7 pp. w niedziele od 2—4 r. 2451

Dr. H. Sadkowski

asystent C. W. Uniwersytetu przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Dzielna № 3. od 5 do 7-jej 2150—r

Dr. med. Z. Golec

chor. skórne i wenerycz. PIOTRKOWSKA 86 m. 6. 799r

Dr. E. Sonnenberg

Choroby skóry, dróg moczowych i weneryczne CEGIELNIANA 14. Od g. 11—1 i 4—7½ w 76r

Pierwsza Chrześcijańska

✚ Lecznica chorób zębów ✚ i Jamy ustnej 2651r teraz: ulica Piotrkowska 133.

Lekarz-Dentysta DĄBROWSKI

mieszka: Piotrkowska 97. 1336r

Dr. S. SZMITKIND

Srednia № 2. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe Leczenie elektryczną i masażem. Przyjmuje od g. 8—11 rano. od 5—8½, wiecz. 469r

Dr. Edward Mittelstaedt

mieszka obecnie MIKOŁAJEWSKA № 67 przyj. od 8—9½ r. i od 5—6½, pp. Choroby wewnętrzne i nerwowe. 1429—r

Dr. Wacław Bernard

przeprowadził się na ulicę BENEDYKTA № 9. Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. (8½—12 r. i 5—7½, pp., panie od 4—5) 1761 r

Akuszeryka A. Trenkler

Benedykta 10, przyjmuje panie na słabość, udziela porad, niezamężnym ustępstwa. Dyskrecya ścisła. 12-r-9

Dr. J. ABRUTIN

KRÓTKA 9. Specjalność chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych. Przyjmuje: 8½—11 i od 6—8 po poł.; panie 5—6 po poł.; w niedziele 10—1 w poł. 237

Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ

(senior) (starszy) Piotrkowska 103

Choroby wewnętrzne, dzieci i kobiece. Przyjmuje od 8—11 r. od 2½—4 pp. i od 7½—9 w. 1426r

!!! Uwaga!!!

Zwraca się uwagę na Zakład garderoby męskiej, elegancko i niedrogo wykonywanej przez firmę J. KOZŁOWSKIEGO 1346r Mikołajowska 21.

AKUSZERKA J. Dębiec

powróciła i przyjmuje panie spodziewające się słabości; również szczerpi ospe. 367—3—1 Widzowska № 83, m. II.

Akuszeryka J. Golańska

przyjmuje panie spodziewające się słabości; udziela porad. Dyskrecya. Ul. Miłsza № 25 m. 45.

Ból głowy i Migrenę natychmiast usuwa

Migreno-Nervosin

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zadać w aptekach i skł. aptecz. tylko oryginalnych proszków po 10 k. szt. — Pudełko 120 k. Główna skł. Tow. Akc. L. Soloss i Syn 2761r100

ZĘBY sztuczne od 75 k.

Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

„The Bio-Express”

Zielona 2. 397 Paryż pod wodą. 38 tysięcy ludzi bez dachu. Klęska narodowa Francji. Jedyne autentyczne zdjęcie z natury powodzi w Paryżu.

Mleczarnia wiejska

świeżo otwarta przy ul. Gubernatorskiej № 38. Dwa razy dziennie mleko słodkie higieniczne oraz mleko zsiadłe, smietana, smietanka, sery w różnych gatunkach i masło wzborne. 347-3-3

Nauczycielka

polka, władająca językami: francuskim, rosyjskim i niemieckim — poszukuje lekcyj. Przygotowuje do szkół; udziela korepetycji. Oferty proszę składać w admin. „Rozwoju” pod Z. Z. 2463-d-0

ŚWIATŁOLECZNICZY i ROENTGENOWSKI INSTYTUT

Dr. S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe. Krótka № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzba, hemoroidy). — Elektroliza (radykalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabłudowskiego (niemoc płciowa). — Kaustyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetlne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.